

4

Bibelen

– den afgørende kilde for vores teologi

Ugens vers

”Til belæringen og til budskabet” (Es 8,20).

Introduktion

Der er ingen kristne kirker, der ikke bruger Bibelen som støtte til deres trospunkter. Men Skriftens rolle og autoritet i teologien er ikke den samme i alle kirker. Bibelens rolle kan faktisk variere meget fra det ene kirkesamfund til det andet. Dette er et vigtigt, men kompliceret emne, og vi vil se på det ved at studere fem forskellige betydningsfulde kilder, som influerer vores forståelse af Skriften: tradition, erfaring, kultur, fornuft og Bibelen selv.

Disse kilder spiller en betydningsfuld rolle i al teologi og i alle kirker. Vi er alle en del af forskellige traditioner og kulturer, som påvirker os. Vi har alle erfaringer, som danner vores tanker, og påvirker vores forståelse. Vi har alle et sind til at tænke og vurdere med. Vi læser alle Bibelen og bruger den til at forstå Gud og hans vilje.

Hvilken af disse kilder eller en kombination af dem er den afgørende autoritet for, hvordan vi fortolker Bibelen, og hvordan bruges de i forhold til hinanden? Den måde, vi prioriterer enten en eller flere af disse kilder, fører til meget forskellige resultater. Derfor lægger vi vægt på forskellige ideer. Og det vil i sidste ende afgøre retningen af hele vores teologi.

Ugens tekster

- Mark 7,1-13;
- Rom 2,4
- 1 Joh 2,15-17
- 2 Kor 10,5-6;
- Joh 5,46-47
- Joh 7,38

Tradition

Tradition er i sig selv ikke dårlig. Det giver gentagne handlinger i vores hverdag en vis rutine og struktur. Det kan hjælpe os til at have forbindelse med vores rødder. Det er derfor ikke nogen overraskelse, at tradition spiller en vigtig rolle i religion. Men der er også visse farer forbundet med tradition.

Mark 7,1-13

Hvordan reagerede Jesus på nogle af sin tids traditioner?

De traditioner, som Jesus mødte, var med omhu blevet videregivet fra lærer til elev i det jødiske samfund. På Jesu tid havde traditionerne opnået en stilling på lige fod med Skriften. Men traditioner har en tendens til at vokse over lange tidsperioder og samle flere og flere detaljer og sider, som ikke til at begynde med var en del af Guds ord og plan. Disse menneskeskabte traditioner, som blev støttet og fremmet af respekterede religiøse ledere (se Mark 7,3.5), står ikke på samme niveau som Guds bud (se Mark 7,8-9). De var menneskeskabte traditioner, og i sidste ende nåede de et punkt, hvor de satte "Guds ord ud af kraft" (Mark 7,13).

1 Kor 11,2
2 Thess 3,6

Hvordan kan vi skelne mellem Guds Ord og menneskelige traditioner? Hvorfor er det vigtigt at skelne mellem dem?

Guds levende ord skaber i os en ærbødig og trofast holdning. Denne trofasthed fører til visse traditioner. Men vi må altid være loyale over for den levende Gud, som har åbenbaret sin vilje i Guds skrevne ord. Bibelen har en helt enestående rolle, som overgår al menneskelig tradition. Bibelen står højere og langt over alle traditioner, også de gode. Traditioner, som vokser frem af vores erfaringer med Gud og hans ord, må hele tiden prøves med den hellige skrifs målestok.

Til at
tænke over

Hvilke ting foretager vi os som kirke, der kan komme ind under rubrikken tradition? Hvorfor er det altid vigtigt at skelne mellem dem og Bibelens lære? Del dine tanker med klassen på sabbatten.

Erfaring

Rom 2,4
Tit 3,4-5

Hvordan erfarer vi Guds godhed, overbærenhed, langmodighed, tilgivelse og kærlighed? Hvorfor er det vigtigt, at vores tro ikke kun er en abstrakt, intellektuel kundskab, men noget vi faktisk erfarer? Men er det muligt, at vores erfaringer kan komme i konflikt med Bibelen eller til og med føre os på forkert vej i vores tro?

Erfaringer er en del af vores menneskelige eksistens. De påvirker stærkt vores følelser og tanker. Gud har skabt os på en sådan måde, at vores forhold til hans skaberværk og til ham selv er nært knyttet til og formet af vores erfaringer.

Det er Guds ønske, at vi erfarer skønheden i personforhold, i kunst og musik og i alt det vidunderlige i naturen. Han ønsker også, at vi skal opleve glæden i hans frelse og kraften i hans ords løfter. Vores religion og tro er mere end kun doktriner og fornuftsmæssige beslutninger. Det, vi erfarer, præger i høj grad vores opfattelse af Gud og også vores forståelse af hans ord. Men vi har også brug for klart at se, hvor begrænsede og utilstrækkelige vores erfaringer er, når det handler om at kende Guds vilje.

2 Kor 11,1-3

Hvilken advarsel finder vi her? Hvad siger det om begrænsningerne ved at stole på vores erfaringer?

Erfaringer og oplevelser kan være meget bedrageriske. I forhold til Bibelen må erfaringerne have deres rette plads. De må oplyses og dannes efter Bibelen og fortolkes ud fra Bibelen. Til tider ønsker vi at opleve noget, der ikke er i harmoni med Guds Ord og hans vilje. I de situationer må vi lære at stole på Guds Ord på trods af vores egne erfaringer og ønsker. Vi må være på vagt, så vi sikrer os, at selv vores erfaringer altid er i harmoni med Guds Ord og ikke går imod Bibelens klare lære.

Til at
tænke over

En tro, hvor kærlighed til Gud og kærlighed til andre (se Mark 12,28-31) er de vigtigste bud, er klart en tro, hvor erfaringer og oplevelser er vigtige. Men hvorfor er det også afgørende, at vi altid tester vores erfaringer med Guds Ord?

Kultur

Vi tilhører alle, og er alle del af en bestemt kultur. Og vi bliver alle påvirket og dannet af vores kultur. Det undgår ingen af os. Tænk på, hvor stor en del af Det Gamle Testamente der beretter om, hvordan det gamle Israel blev fordærvet af kulturerne omkring dem. Hvad får os til at tro, at vi er anderledes eller bedre i dag?

Guds Ord er også givet i en bestemt kultur, selv om det ikke er begrænset til den ene kultur. Kulturelle faktorer vil uundgåeligt påvirke vores forståelse af Bibelen, men vi må ikke miste det faktum af syne, at Bibelen også når ud over etablerede kulturelle etniske kategorier, verdensriger og social status. Det er en af grundene til, at Bibelen overgår enhver menneskelig kultur og også er i stand til at forvandle og korrigere de syndige elementer, vi finder i alle kulturer.

1 Joh 2,15-17

Hvad mener Johannes, når han siger, at vi ikke skal elske det, som er i verden? Hvordan kan vi leve i verden uden at have en verdslig mentalitet?

Kultur er som alle andre sider ved Guds skaberværk påvirket af synd. Også kultur skal derfor dømmes af Gud. Det er rigtigt, at nogle sider af vores kultur passer meget godt med vores tro, men vi må altid være påpasselige med at skelne mellem dem. Ideelt set burde en bibelsk tro om nødvendigt udfordre den eksisterende kultur og skabe en modkultur, som er tro imod Guds Ord. Med mindre vi har noget, som kommer ovenfra, og som er fast forankret i os, vil vi hurtigt komme til at give efter for det, der omgiver os.

Ellen White giver os følgende indsigt: "Kristi efterfølgere skal være adskilt fra verden, når det gælder principper og interesser, men de skal ikke isolere sig fra verden. Frelseren blandede sig hele tiden med mennesker, ikke for at opmuntre dem i noget, der ikke var i overensstemmelse med Guds vilje, men for at opløfte og forædle dem" (Ellen White, *Counsel to Parents, Teachers, and Students Regarding Christian Education*, s. 323).

Hvilke sider ved din kultur er i direkte modstrid med bibelsk tro? Hvordan kan vi stå fast imod de sider af kulturen, som forsøger at ødelægge vores tro?

Til at tænke over

Fornuft

2 Kor 10,5-6
Ordsp 1,7; 9,10

Hvorfor er lydighed mod Kristus så vigtigt? Hvorfor er det at frygte Gud begyndelsen til visdom?

Gud har givet os evnen til at tænke og ræsonnere. Enhver menneskelig handling og ethvert teologisk argument forudsætter vores evne til at tænke og drage slutninger. Vi støtter ikke en ufornuftig tro. Men i kølvandet på det 18. århundredes oplysningstid fik den menneskelige fornuft især i den vestlige verden en ny og meget dominerende rolle.

I modsætning til tanken om, at al vores viden er baseret på sansoplevelser, anser et andet synspunkt den menneskelige fornuft som den største kilde til kundskab. Dette synspunkt, som kaldes rationalisme, er ideen om, at sandhed ikke er sensorisk, men intellektuel og opnås ved hjælp af fornuften. Der eksisterer med andre ord visse sandheder, og kun vores fornuft kan opfatte og forstå. Det sætter den menneskelige fornuft på prøve. Fornuft blev den nye autoritet, som alt andet skulle bøje sig for, også kirken – selv Bibelens autoritet som Guds Ord. Alt, som ikke var selvindlysende for den menneskelige fornuft, blev forkastet og dets berettigelse betvivlet. Denne holdning fik indflydelse på store dele af Bibelen. Alle mirakler og Guds overnaturlige handlinger som fx Jesu legemlige opstandelse, jomfrufødslen, eller en seks dages skabelsesuge, for at nævne nogle få, blev ikke længere betragtet som sande og pålidelige.

Men sandheden er, at vi bør huske, at selv vores tankegang er påvirket af synd. Menneskets sind er formørket og fremmed for livet i Gud (Ef 4,18). Vi har brug for at blive oplyst af Guds Ord. Gud er vores skaber, og bibelsk set er vores menneskelige fornuft ikke skabt som noget, der skal fungere selvstændigt eller uafhængigt af Gud. "At frygte Herren er begyndelsen til visdom" (Ordsp 9,10; sml. med Ordsp 1,7). Det er kun, når vi accepterer Guds åbenbaring, givet gennem Guds skrevne ord, som højeste autoritet i vores liv og er villige til at følge det, der er skrevet i Bibelen, at vi kan ræsonnere rigtigt.

For nogle århundreder siden lavede den amerikanske præsident Thomas Jefferson sin egen udgave af Det Nye Testamente, hvor han fjernede alt det, der efter hans mening gik imod fornuften. Borte var næsten alle Jesu mirakler, også hans opstandelse. Hvad fortæller det om den menneskelige fornufts begrænsninger i forståelsen af sandhed?

Til at
tænke over

Bibelen

Helligånden, som har åbenbaret og inspireret Bibelens indhold, vil aldrig lede os imod Guds Ord eller bort fra Bibelen. For syvendeds adventister har Guds Ord en højere autoritet end menneskelige traditioner, erfaringer, fornuft eller kultur. Bibelen alene er den norm, som alt andet skal prøves op imod.

Joh 5,46-47
Joh 7,38

Hvad var for Jesus Kristus den afgørende kilde til at forstå åndelige spørgsmål? Hvordan bekræfter Bibelen, at Jesus er den sande Messias?

Nogle mennesker påstår, at de har fået særlige "åbenbaringer" og instruktion fra Helligånden; men deres budskab går direkte imod Bibelens budskab. For dem har "Helligånden" fået en større autoritet end Guds Ord. Alle, som gør Guds skrevne og inspirerede ord til intet, og går bort fra dets tydelige budskab, begiver sig ud på farlig grund, og følger ikke Guds Ånds ledelse. Bibelen er vores eneste værn. Kun den er en pålidelig norm for alt, der har med tro og praksis at gøre.

"Gennem Skriften taler Helligånden til os og indprenter os sandheden. På denne måde afslører og udrydder den fejltagelser. Ved sandhedens Ånd, der virker gennem Guds Ord, underlægger Kristus sig sit udvalgte folk" (Ellen White, *Jesu liv*, side 489).

Vi må aldrig få den opfattelse, at Helligånden skal erstatte Guds Ord. Han arbejder derimod i harmoni med og gennem Bibelen for at drage os til Kristus. Derved gør han Bibelen til den eneste norm for sand bibelsk åndelighed. Bibelen giver god lære (se 1 Tim 4,6), og er som Guds Ord pålidelig, og fortjener vores fulde anerkendelse. Det er ikke vores opgave at dømme Skriften. I stedet har Guds Ord ret og autoritet til at dømme os og vores tankegang. Den er trods alt Guds eget skrevne ord.

Til at
tænke over

Hvorfor er Bibelen en mere sikker vejleder i åndelige spørgsmål end vores subjektive indtryk? Hvilke konsekvenser har det, når vi ikke godtager Bibelen som den standard, hvormed vi skal prøve al lære og også vores åndelige erfaring? Hvis private åbenbaringer havde det afgørende ord i åndelige spørgsmål, hvorfor ville det kun føre til kaos og fejltagelser?

Til videre studium

· Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, "Det sikre værn", s. 480-487.

Tradition, erfaring, kultur, fornuft og Bibelen selv er alt sammen til stede i vores betragtninger over Guds Ord. Det afgørende spørgsmål er: Hvilke af disse kilder har det afgørende ord og den ultimative autoritet i vores teologi? En ting er at bekræfte Bibelen, men det er noget helt andet at lade Bibelen gennem Helligåndens arbejde få lov til at indvirke på og forandre vores liv.

"Gud har i sit ord overdraget menneskene den kundskab, som er nødvendig for deres frelse, og Den hellige Skrift bør betragtes som en autoritativ, ufejlbarlig åbenbaring af Guds vilje. Skriften er standarden for karakteren. Den åbenbarer den kristne lære, og det er ud fra Skriften, at menneskene skal bedømme deres erfaringer" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 12).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvorfor er det lettere at holde fast ved detaljer i menneskelige traditioner end at leve efter Guds lovs ånd: at elske Herren vor Gud med hele mit hjerte og sjæl og sind og min næste som mig selv (se Matt 22,37-40)?**
- 2. Drøft jeres svar på spørgsmålet i søndagsafsnittet i klassen. Hvilken rolle bør tradition spille i vores kirke? Hvilke velsignelser og udfordringer kan du se i forbindelse med religiøse traditioner?**
- 3. Hvordan kan vi sikre os, at traditioner ikke fortrænger Guds skrevne ord som vores afgørende norm og autoritet?**
- 4. Forestil dig, at nogen påstår at have haft en drøm, hvor Herren talte til dem og sagde, at søndag er den sande hviledag efter Det Nye Testaments tid. Hvordan ville du reagere på en sådan person, og hvad lærer en sådan historie os om, hvordan erfaring altid må prøves med Guds Ord?**
- 5. Tal sammen i klassen om den kultur, jeres menighed er omgivet af. Hvilken indflydelse har den kultur på jeres tro? Hvilke eksempler kan vi finde i historien, hvor kultur i høj grad påvirkede menighedsmedlemmernes handlinger på en måde, som vi, når vi i dag ser tilbage, kan se, var negativ? Hvad kan vi lære af det i dag, så vi ikke begår de samme fejl?**

